

Asia: VN/8745/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön uudelleenlaaditun uusiutuvan energian direktiivin uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyjen organisointia ja kestoja koskeva sääntely. Esityksen tavoitteena on sujuvoittaa uusiutuvan energian tuotantolaitoshankkeiden lupamenettelyitä ja muita hallinnollisia menettelyitä mahdollistamalla hakijalle asiointi sähköisen järjestelmän kautta ja kattava neuvonta lupamenettelyihin ja muihin hallinnollisiin menettelyihin liittyen.

Ehdotetussa laissa nimettäisiin kansalliseksi yhteyspisteviranomaiseksi N.N. [valmistelun myöhemmässä vaiheessa määriteltävä alueellinen] Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Yhteyspisteviranomaisen tehtäväksi säädettäisiin uusiutuvan energian direktiivissä yhteyspisteelle

säädettyjen tehtävien hoitaminen sähköistä järjestelmää hyödyntäen. Laissa säädettäisiin myös yhteyspisteviranomaisen neuvontavelvollisuudesta uusiutuvan energian tuotantolaitoksiin liittyvien lupamenettelyjen ja muiden hallinnollisten menettelyjen osalta. Lisäksi ehdotetussa laissa säädettäisiin sitovat määräajat voimalaitosten lupamenettelyille ja muille hallinnollisille hyväksymismenettelyille uusiutuvan energian direktiivin mukaisesti sekä määräaikojen laskentaa koskevat säännöt.

Metsäteollisuus pitää lakiesityksen tavoitteita hyvin kannatettavina. Lakisäätteiset käsittelyajat, sähköinen asiointi, kattava neuvonta, suunnitelmallisuus ja hyvä koordinointi ovat tärkeitä tekijöitä lupamenettelyjen sujuvoittamisessa.

Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta tulee voimaan 1.9.2020. Metsäteollisuus pitäisi luontevana, että lausunnoilla olevan lakiesityksen yhteispisteet kytketään yhden luukun lakihankkeen menettelyihin sähköisten järjestelmien hyödyntämisen lisäksi. Lakiesityksessä ehdotetaan kuitenkin kansalliseksi yhteispisteviranomaiseksi Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta, mikä johtaisi omaan, rinnakkaiseen menettelyyn. Metsäteollisuus näkee, että kansalliseksi yhteispisteviranomaiseksi sopisi paremmin Aluehallintovirasto, joka toimii isompien hankkeiden yhteensovittavana viranomaisena laissa eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta. Muutenkin edellä mainittujen lakien yhteensovittaminen olisi suotavaa.

On hyvin kannatettavaa, että luonnos hallituksen esitykseksi nojaa vahvasti sähköisen asiointijärjestelmän käyttöön. Sähköisten järjestelmien jatkokehittäminen on tärkeässä asemassa, kun sujuvoitetaan lupaprosesseja. Kuntien ja valtion sähköisten käsittelyjärjestelmien rajapintojen määrittelyt sekä kuntien lupaprosessien digitalisoiminen ovat tärkeitä kehitysaskeleita.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin sitovat määräajat uusiutuvan energian voimalaitosten lupamenettelyille ja muille hallinnollisille hyväksymismenettelyille RED II:n mukaisesti sekä määräaikaisten laskentaa koskevat säännöt. Voimalaitosten eli sähköä tuottavien laitosten lupamenettelyiden ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyiden enimmäiskestoksi säädettäisiin kaksi vuotta, lukuun ottamatta voimalaitoksia, joiden sähköntuotantokapasiteetti on alle 150 kW sekä voimalaitosten päivittämishankkeita. Näiden hankkeiden osalta lupamenettelyn määräaika olisi yksi vuosi. Ehdotetussa laissa säädettäisiin lisäksi mahdollisuudesta jatkaa edellä mainittuja määräaikoja yhdellä vuodella, kun se olisi poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi asianmukaisesti perusteltua.

Metsäteollisuus kannattaa sitovien määräaikaisten antamista lupamenettelyille. Määräajat ovat keskeisessä asemassa lupaprosessien ennakoinnissa varsinkin isommissa investointihankkeissa. Sitovien käsittelyaikaisten avulla voidaan myös varmistaa, että lupamenettelyssä keskitytään oleelliseen. Lakiesityksessä on kuitenkin päädytty osaoptimointiin, kun vain sähköä tuottavat laitokset on ehdotettu määräaikaisten piiriin. Uusiutuvan energian hankkeiden tasapuolisuuden takia on myös muut uusiutuvan energian hankkeet sisällytettävä määräaikaisten piiriin.

On myös tärkeää, ettei muiden lupien käsittelyajat veny, jos vain uusiutuvan energian hankkeiden käsittelylle asetettaisiin sitova määräaika. Selkeintä olisi asettaa sitova määräaika kaikkien lupien käsittelylle. Kaikissa tilanteissa olisi myös varmistettava, että saadaan laadukkaita lupapäätöksiä ja vältetään turhia valituskerroksia.

Lakiesityksen perusteluissa on hyvin laaja tulkinta poikkeuksellisille olosuhteille, joiden vuoksi olisi mahdollista jatkaa määräaikoja yhdellä vuodella. Poikkeuksellisten olosuhteiden tulkintaa pitää rajata merkittävästi. Esimerkiksi suurta hanketta tai uuden tyyppistä hanketta, jonka lupamenettelykokonaisuus on poikkeuksellisen laaja tai tulkinnanvarainen ja työläs esimerkiksi selvitystarpeen näkökulmasta, ei pidä tulkita poikkeukselliseksi olosuhteiksi.

Lakiesityksen mukaan määräaika pidennettäisiin tietyin edellytyksin vastaavalla ajalla, joka kuuluu laissa erikseen määriteltyihin menettelyihin, jotka liittyvät voimassa olevan Euroopan unionin ympäristölainsäädännön mukaisiin velvoitteisiin tai muutoksenhakuun. Metsäteollisuus pitää tätä tulkintaa erikoisena. Direktiivi lähtee ymmärtääksemme ajatuksesta, että määräaikojen soveltaminen ei saa vaikuttaa ympäristölainsäädännön velvoitteisiin, mikä ymmärtääksemme ei suoraan tarkoita, että määräaikoja tulisi pidentää.

Lakiesityksen määräajat ovat esitettyssä muodossa liian pitkiä. Hankkeen toteuttajan kannalta on tärkeää, että määräajat annetaan hankekokonaisuudelle. Kaavaratkaisut ja YVA-menettely on lakiesityksessä jätetty määräaikojen ulkopuolelle. Nämä menettelyt ovat kuitenkin keskeisiä hankekokonaisuudessa, joten ne olisi otettava mukaan määräaikojen piiriin.

Esityksessä ei esitetä taloudellisia tai muita seuraamuksia viranomaisille määräaikojen ylitystilanteissa. Metsäteollisuus pitää selvänä, että käsittelyajasta poikkeamisesta tulisi olla jotain seuraamuksia. Lupamaksun pienentäminen ei kuitenkaan monessa tapauksessa kompensoisi pidennettyä lupakäsittelyä. Jos maksu jätettäisiin kokonaan perimättä, olisi tällä kompensaation luonteista merkitystä.

Jaatinen Timo
Metsäteollisuus ry

Blomfelt Fredrik
Metsäteollisuus ry